

Sekretářka

o životě sv. Faustyny Kowalské

Už na začátku svého Deníčku Faustyna píše: „Mám psát o chvílích setkání mé duše s tebou, Bože, když jsi mě mimořádným způsobem navštěvoval. Ježíši, vidíš, jak mi psaní jde těžko, jak neumím jasně napsat to, co v duši prožívám. Ach Bože, což může pero napsat to, kde často pro slova není místo? Avšak přikazuješ psát, Bože, to mi stačí.“ (Den. 6) Kdo byla sestra Faustyna, kterou Pán Ježíš ve zjeveních nazývá „sekretářkou milosrdenství“?

Głogowiec je malá vesnice v Polsku. Tady se dne 25. srpna roku 1905 narodila sestra Faustyna jako Helena Kowalská. Kolem domu Kowalských bylo začátkem každého týdne cítit vůni čerstvého chleba. Nejstarší lidé ve vesnici vzpomínají, že matka Faustyny vždy měla pro ně trochu chleba, když ještě jako děti chodívali cestou kolem jejich domu. Rodiče Faustyny ale neměli snadný život. Kromě toho, že byli chudí lidé a museli těžce pracovat, měli ještě jiný problém: nemohli mít děti. Devět let žili sami a modlili se k Bohu. V roce 1902 se jim narodila první dcera a v roce 1903 druhá. Oba porody však matka Faustyny snášela velmi těžce. Faustyna se narodila jako třetí dítě, v roce 1905. A svým narozením asi přinesla požehnání, protože po jejím narození se dalších sedm dětí narodilo už bez problémů.

Matka Faustyny, Marianna Kowalská, byla zbožná žena, která těžce pracovala a vychovávala své děti ve víře. Otce Faustyny si vzala v roce 1892, když jí bylo šestnáct let. Společně s manželem obdělávali malé pole, měli tři krávy, které pomáhaly živit rodinu. V roce 1900 postavili dům, ve kterém se pak narodila sestra Faustyna. Otec Faustyny, Stanisław Kowalský, je v biografiích Faustyny popsán jako „člověk velkého srdce a tvrdých rukou“. Sám těžce pracoval nejen na poli, ale i jako tesař, a od dětí, které byly od mala vedené k práci, žádal poslušnost. Byl přitom člověkem velké víry. Svědčí o tom slova, která sv. Faustyna napsala ve svém Deníčku: „Když jsem viděla, jak se otec modlil, velice jsem se zastyděla, že já bych se po tolika letech v řádu neuměla tak upřímně modlit, proto také neustále Bohu za takové rodiče děkuji.“ (Den. 398)

Svatá Faustyna byla pokřtěna hned druhý den po svém narození. Faustyna slyšela hlas povolání už od sedmi let. V roce 1914 přijala první svaté přijímání a od té doby se změnila. Předtím byla veselá, teď se zklidnila. Od prvního přijímání vyhledávala samotu a chtěla se každý den zúčastnit mše svaté. Do kostela to ale měla dva kilometry a hlavně kvůli práci doma si rodiče nemohli dovolit, aby šla do kostela každý den. Problém byl někdy i v neděli. Ve farním kostele byla totiž jen jedna mše svatá. Děti si musely vystřídat slavnostní oblečení, protože

všechny takové oblečení do kostela neměly, a navíc bylo třeba, aby někdo byl doma a věnoval se zvířatům a kravám. Proto také byly dohodnuté služby a děti se v tom střídaly. Když měla službu Helenka, vstávala tak brzy ráno, aby stihla nakrmit krávy, vrátit se a připravit se do kostela. Aby nikoho nebudila, ležela ráno z domu oknem a rodiče si pak zvykli, že když službu měla ona, krávy ještě za ranního šera mizely spolu s ní.

Ve dvanácti letech začala Faustyna chodit do základní školy, kde se učila tři roky, a pak, když jí bylo šestnáct, aby nezatěžovala rodiče, odešla pracovat jako služebná. Po roce se vrátila a řekla rodičům, že by šla ráda do kláštera. Rodiče odmítli, protože neměli peníze a v té době každá dívka, která šla do kláštera, musela mít svůj majetek. Faustyna o tomto období píše: „Po tomto odmítnutí jsem začala žít naprázdno, bez ohledu na hlas milosti, i když má duše nikde nenacházela klid. Neustálé volání milosti pro mě bylo velkým utrpením, avšak snažila jsem se je přehlušit zábavou.“ (Den. 8) „Jednou jsem byla se svou sestrou na taneční zábavě. Když se všichni kolem výborně bavili, zakoušela má duše vnitřní utrpení. Ve chvíli, kdy jsem začala tančit, jsem vedle sebe náhle uviděla Ježíše, ztýraného Ježíše, svlečeného ze šatů, celého pokrytého ranami, který mi řekl tato slova: Jak dlouho tě mám snášet a jak dlouho mě budeš klamat? V té chvíli umlkla příjemná hudba, společnost, ve které jsem se nacházela, mi zmizela z očí, zůstal jen Ježíš a já.“ (Den. 9) „Za chvíli jsem tajně opustila společnost i sestru a šla jsem do katedrály sv. Stanislava Kostky. Už se stmívalo, lidí bylo v katedrále málo, nevšímala jsem si ničeho, co se kolem děje, padla jsem ve tvaru kříže před Nejsvětější svátostí a prosila jsem Pána, aby mi laskavě dal poznat, co mám dál dělat. Tu jsem uslyšela tato slova: „Jeď ihned do Varšavy, tam vstoupíš do kláštera.“ (Den. 10) „Vstala jsem, přišla domů a zařídila nutné věci. Nakolik to bylo možné, jsem se svěřila sestře s tím, co se odehrálo v mé duši, nechala jsem pozdravovat rodiče a jen tak, v jedněch šatech, bez ničeho, jsem přijela do Varšavy.“ (Den. 10)

Ve Varšavě, vedena vnitřním hlasem, šla za knězem, který sloužil ve farnosti sv. Jakuba, a ten ji poslal na službu k rodině Lipszyců, dokud nevstoupí do kláštera. Sestra Faustyna pracovala u Lipszyců, starala se o dům, kuchyň, věnovala se dětem a mezi tím klepala na dveře několika klášterů (nepodařilo se zjistit kterých), ale nikde nebyla přijata.

Jistého dne zaklepala na dveře domu Kongregace Matky Božího milosrdenství. Přišla za ní generální představená, matka Michaela Moraczewska, která ji poslala – jak to popisuje ve svém Deníčku sestra Faustyna: „abych šla k Pánovi domu a zeptala se, zda mě přijímá. Hned jsem pochopila, že se mám zeptat Pána Ježíše. Šla jsem s velkou radostí do kaple a zeptala jsem se Ježíše: Pane tohoto domu, přijímáš mne? A hned jsem uslyšela tuto odpověď: Přijímám, jsi v mém Srdci. Takové bylo moje přijetí.“ (Den. 14)

Přestože byla Faustyna přijata, musela ještě přes rok pracovat u Lipszyců, teprve po roce, 1. srpna 1925, vstoupila do kláštera a začala postulát. V klášteře plnila povinnosti kuchařky, zahradnice a vrátné. Poslední měsíce postulátu prožila Faustyna v Josefově u Krakova (dnešní Lagiewniki), kde také 30. dubna 1926 přijala řeholní hábit a řeholní jméno Marie Faustyna.

O rok později, od března 1927, zahluje duchovní život sestry Faustyny duchovní krize, pokušení a temnoty víry, které trvaly skoro do konce noviciátu. Mnoho utrpení Faustyně přinášel také její zdravotní stav: trpěla tuberkulózou a zažívacími potížemi. V této duchovní zkoušce byla pro sestru Faustynu velikou pomocí novicmistrová, matka Marie Josefa Brzoza, která sestru Faustynu doprovázela a kvůli těmto duchovním těžkostem ji někdy dispenzovala i od určitých povinností. Dne 30. dubna 1928 složila Faustyna první časné sliby, které opakovala každý rok po dobu pěti let. 31. října 1928 byla Faustyna poslána do kláštera ve Varšavě na práci v kuchyni. Na jaře roku 1930 přešla do kláštera v Plocku, kde také pomáhala v kuchyni a pekárně, ale jejím hlavním úkolem bylo prodávání chleba v klášterním obchodě.

V klášteře v Plocku měla Faustyna první neděli postní doby, 22. února 1931, první zjevení Pána Ježíše, které ve svém Deníčku popisuje takto: „Večer, když jsem byla v cele, uviděla jsem Pána Ježíše oblečeného do bílých šatů. Jednu ruku měl pozdvíženou k žehnání a druhá se dotýkala šatů na hrudi.“ Je zajímavé, jak Pán Ježíš vchází do dějin lidstva. Abychom si tento okamžik časově umístili v kontextu světových dějin, bude možná zajímavé si říct, že to byl rok, kdy začal vysílat vatikánský rozhlas, v Praze byla otevřena zoologická zahrada, narodil se Michail Gorbačov, Salvador Dalí namaloval svůj nejznámější obraz *Persistence paměti*, badatelé svatého Písma se rozhodli, že se budou nazývat Svědkové Jehovovi, Vlasta Burian natočil „On a jeho sestra“ a „To neznáte Hadimršku“.

Uprostřed tohoto proudu života se v tichu klášterních zdí sestra Faustyna dívala na obraz Ježíše, který měl za několik desítek let poznat celý svět. Faustyna píše: „Z poodhrnutých šatů na hrudi vycházely dva velké paprsky: jeden červený a druhý světlý. Po chvíli mi Ježíš řekl: Namaluj obraz podle toho, co vidíš, s nápisem: Ježíši, důvěřuji Ti.“ (Deníček 47–48) Pán Ježíš již v okamžiku zjevení spojil s obrazem důležité přísliby, které sestra Faustyna zapsala ve svém Deníčku: „Slibuji, že duše, která bude tento obraz uctívat, nezahyne. Slibuji také už zde na zemi vítězství nad nepřáteli a obzvlášť v hodině smrti. Já sám ji budu bránit jako svou slávu.“ (Den. 47)

Sestra Faustyna o zjevení řekla zpovědníkovi. Zpovědník to přenesl na symbolickou úroveň a řekl, aby se Faustyna snažila malovat obraz Pána Ježíše v sobě. Pán Ježíš ale v dalším zjevení řekl, že jeho obraz v srdci Faustyny je, ale tady se jedná o opravdový obraz. Proto Faustyna šla za matkou představenou, která se ale k žádosti Pána Ježíše postavila skepticky a žádala důkaz, že je to opravdu Boží vůle. Pán Ježíš ale řekl sestře Faustyně, že důkazem budou milosti, které lidé obdrží skrze tento obraz. Pán Ježíš ve zjeveních neustále vybízel Faustynu, aby namalovala obraz. Faustyna nevěděla, jak to má udělat – byla přece obyčejná řeholnice, neměla peníze ani neznala nikoho, kdo by jí pomohl.

V prosinci roku 1932 začalo sestře Faustyně pět měsíců trvající období před věčnými sliby. Toto období začíná exerciciemi, kterých se Faustyna zúčastnila v domě sester ve Walendově. V dubnu 1933 přijela sestra Faustyna do Krakova, aby se tam zúčastnila osmidenních exercicií a 1. května 1933 složila věčné sliby. O vnitřním duchovním životě Faustyny v té době svědčí krásný text v Deníčku. Faustyna se v den svých věčných slibů obrací k Ježíši: „Vidíš, že dnes

opouštím noviciát skládajíc věčné sliby. Ježíši, ty víš, jak jsem slabá a malá, a tak ode dneška ještě více přecházím do tvého noviciátu. Jsem i nadále novickou, ale tvou novickou, Ježíši, a ty budeš mým Mistrem, až do posledního dne. Denně budu přicházet k tvým nohám na přednášky. Ježíši, jak jsem ráda, že jsi mě sám přitáhl a přijal do svého noviciátu – do svatostánku.“ (Den. 228)

Po třech týdnech odjíždí Faustyna do domu sester ve Vilně. Je zajímavé, že právě tam se bude odehrávat důležitá část života sestry Faustyny a tam vznikne první obraz milosrdného Ježíše. Je to zajímavé, protože patronkou Vilna je Matka Boží, jejíž obraz se nachází v Ostré Bráně a která je nazývána Matkou milosrdenství.

Ve Vilně sestra Faustyna potkává pátera Michala Sopočka, který se stane jejím spirituálem a zpovědníkem a který sehraje velkou roli nejen v životě sestry Faustyny, ale také v celém díle šíření úcty k Božímu milosrdenství.

P. Sopočko píše o sestře Faustyně: „Sestru Faustynu jsem poznal v létě roku 1933, když ke mně přišla ke zpovědi. Sestra Faustyna mívala zjevení už několik let. V obavě, aby nešlo o nějaké halucinace nebo psychické poruchy, obrátil jsem se na její představenou, matku Irenu, aby mi řekla, kdo je sestra Faustyna, jakou má pověst v kongregaci u sester a představených, a požádal jsem ji o vyšetření jejího psychického a fyzického zdraví. I poté, když jsem dostal odpověď, která byla pro sestru Faustynu po všech stránkách dobrá, jsem ještě určitou dobu vyčkával. Částečně jsem nedůvěřoval, rozjímal jsem, modlil se a snažil jsem se celou věc vyšetřovat, radil jsem se také s několika moudrými kněžími, co bych měl dělat, neříkajíc přitom, o co a o koho jde. A tehdy šlo o uskutečnění prý rozhodného přání Pána Ježíše namalovat obraz, který sestra vidí ve zjeveních. Nakonec, motivován spíše zvědavostí, jak by ten obraz měl vypadat, než vírou ve zjevení sestry Faustyny, jsem se rozhodl zajistit namalování takového obrazu. Spojil jsem se s uměleckým malířem bydlícím se mnou v jednom domě, Eugeniuszem Kazimirowskim, který za určitou finanční odměnu souhlasil s namalováním obrazu, a s matkou představenou, která dovolila sestře Faustyně dvakrát týdně přicházet k malíři, aby mu řekla, jak má obraz vypadat. Práce trvala několik měsíců, až konečně v červnu nebo v červenci roku 1934 byl obraz dokončen.“

Tak vznikl ve Vilně, skoro tři a půl roku od zjevení, první obraz nazývaný potom obraz milosrdného Ježíše nebo obraz Božího milosrdenství. V dubnu roku 1935 byl tento obraz poprvé veřejně vystaven v Ostré Bramě. Bylo to ve dnech 26. – 28. dubna 1935. V souvislosti s tím popisuje sestra Faustyna ve svém Deníčku zajímavou událost: „V pátek (26. dubna), když jsem byla v Ostré Bramě v době těch slavností, během nichž byl ten obraz vystaven, jsem byla na kázání, které měl můj zpovědník. To kázání bylo o Božím milosrdenství, první, o jaké už dávno Pán Ježíš žádal. Když začal mluvit o tom velkém milosrdenství Páně, postava na obraze se stala živou a ty paprsky vnikaly do srdcí shromážděných lidí...“ (Den. 417)

Dne 21. března 1936 sestra Faustyna opouští Vilno. Jede nejdříve do domu sester ve Walendově, v Derdach, a pak 11. května 1936 do Krakova, kde pracuje v zahradě a pak jako

vrátná. V Krakově zůstane až do své smrti. Mezitím se zhoršuje její zdravotní stav narušený tuberkulózou, proto musí několikrát odjet z kláštera na léčení. V srpnu 1937 přijíždí do Krakova P. Sopocko, který se setkává se sestrou Faustynou. P. Sopocko píše: „V roce 1937, v srpnu, jsem navštívil sestru Faustynu v Łagiewnikach a našel jsem v jejím „Deníčku“ Novénu k Božímu milosrdenství, která se mi velice líbila. Na otázku, odkud ji má, řekla, že tuto modlitbu jí nadiktoval samotný Pán Ježíš. Už předtím ji údajně Pán Ježíš naučil Korunku k Božímu milosrdenství a jiné modlitby, které jsem se rozhodl publikovat. Z úryvků některých modliteb jsem napsal Litanie k Božímu milosrdenství, které jsem společně s Korunkou a Novénou předal panu Cybulskiemu z Krakova, abych je mohl vytisknout s obrázkem milosrdného Ježíše na obálce. Krakovské biskupství udělilo povolení k tisku a v říjnu Novéna s Korunkou a Litaniemi už byla k dostání v knihkupectvích.“

V září měla Faustyna zase zdravotní potíže a kvůli tomu byla přeložena od práce na zahradě do vrátnice. V říjnu měla Faustyna zjevení týkající se Hodiny milosrdenství. Na jaře roku 1938 musela sestra Faustyna opět odjet do nemocnice, kde byla až do 17. září. Dne 17. září 1938 byla sestra Faustyna převezena z nemocnice do kláštera v Łagiewnikach. 26. září se naposled setkala s P. Sopockem. Na jejich poslední setkání vzpomíná P. Sopocko takto: „Předpověděla mi dost podrobně těžkosti a dokonce i pronásledování, které na mě měly přijít v souvislosti s šířením úcty k Božímu milosrdenství a snahou ustanovit svátek Božího milosrdenství (bylo pro mě snadnější to pak všechno snášet v přesvědčení, že celá ta věc je od začátku podle Boží vůle). Řekla mi také, že za deset dní zemře, a 5. října opravdu zemřela. Neměl jsem možnost přijet na její pohřeb.“

Ve středu 5. října roku 1938 se sestra Faustyna v 16.00 hod. vyzpovídala u otce Andrasze a ve 22.45 odešla k Pánu. V pátek 7. října se konal pohřeb sestry Faustyny. Z rodiny na něm nebyl nikdo, protože sestra Faustyna nechtěla zatěžovat rodinu náklady na cestu. Byl to zrovna první pátek a slavnost Matky Boží růžencové. Sestra Faustyna byla pohřbena na řeholním hřbitově, v klášterní zahradě.

Dne 21. října roku 1965 tehdejší biskup krakovský, Karol Wojtyła, pozdější papež Jan Pavel II., podepsal dekret zahajující informační diecézní proces o životě a ctnostech sestry Faustyny. Dne 25. listopadu 1966 byla rakev s pozůstatky sestry Faustyny přenesena z hrobu na řeholním hřbitově do klášterní kaple v Łagiewnikach a uložena pod podlahou. V září 1967 byl ukončen diecézní proces a akta byla poslána do Říma.

V roce 1981 vyšlo v Polsku první vydání Deníčku sestry Faustyny. V roce 1993 papež Jan Pavel II. blahořečil sestru Faustynu a v Łagiewnikach byly odhaleny k uctívání relikvie sestry Faustyny.

Dne 30. dubna roku 2000 byla sestra Faustyna svatořečena. Zároveň byl pro celý svět ustanoven svátek Božího milosrdenství. Slavnost svatořečení byla propojena skrze televizní přenos s klášterem v Łagiewnikach. Na náměstí sv. Petra a u kláštera bylo proto možné sledovat mši svatou na velkých obrazovkách. Pro zajímavost vám přečtu úryvek Deníčku sestry

Faustyny, který napsala v roce 1937 (63 let před svatořečením) a který – dle některých komentátorů Deníčku – popisuje průběh svatořečení Faustyny, který viděla, popsala, i když – jak sama píše – ne všemu rozuměla. Tento zvláštní úryvek Deníčku nám umožňuje jakoby „nahlédnout“ pod povrch dějin a toho, co je pro nás neviditelné. Sestra Faustyna píše: „Náhle mě zaplavila Boží přítomnost a rázem jsem se uviděla v Římě, v kapli Svatého otce, a současně jsem byla v naší kapli a slavnost Svatého otce a celé církve byla úzce spojena s naší kaplí a zvláštním způsobem s naší kongregací a současně jsem se účastnila slavnosti v Římě i u nás. Protože byla tato slavnost tak těsně spojena s Římem, že ačkoliv píšu, nedokážu to rozlišit, ale píšu tak, jak to je, čili jak jsem viděla. Viděla jsem v naší kapli Pána Ježíše vystaveného v monstranci na velkém oltáři. Kaple byla slavnostně vyzdobena a ten den do ní směli vejít všichni lidé, každý, kdo chtěl. Zástup byl tak veliký, že jsem na jeho konec nedohlédla. Všichni se s velikou radostí účastnili této slavnosti a mnozí obdrželi to, po čem toužili. Stejná slavnost byla v Římě v krásné svatyni a Svatý otec se vším duchovenstvem tu slavnost slavil a náhle jsem uviděla sv. Petra, který stanul mezi oltářem a Svatým otcem. Neslyšela jsem, co sv. Petr říkal, ale poznala jsem, že Svatý otec rozuměl, co říkal... V tom jsem byla náhle vytržena do Ježíšovy blízkosti a stanula na oltáři vedle Pána Ježíše a můj duch byl naplněn tak velikým štěstím, že je nedokážu pochopit ani popsat. A pohlédla jsem na ty velké zástupy, které vzdávaly čest Božímu milosrdenství, a řekla jsem Pánu: Ježíši, požehnej všem těm, kteří se shromáždili vzdát čest tobě, tvému nekonečnému milosrdenství. Ježíš učinil rukou znamení svatého kříže; to požehnání se odrazilo v duších zábleskem světla.“ (srov. Den. 1044, 1048)

Dne 17. srpna roku 2002 papež Jan Pavel II. posvětil baziliku Božího milosrdenství v Lagiewnikach a svěřil celý svět Božímu milosrdenství.

zprac. P. Wojciech Zubkowicz SAC

Apoštol Božího milosrdenství č. 1-2/2016

Více textů o Božím milosrdenství je k dispozici na www.slavkovice.cz

